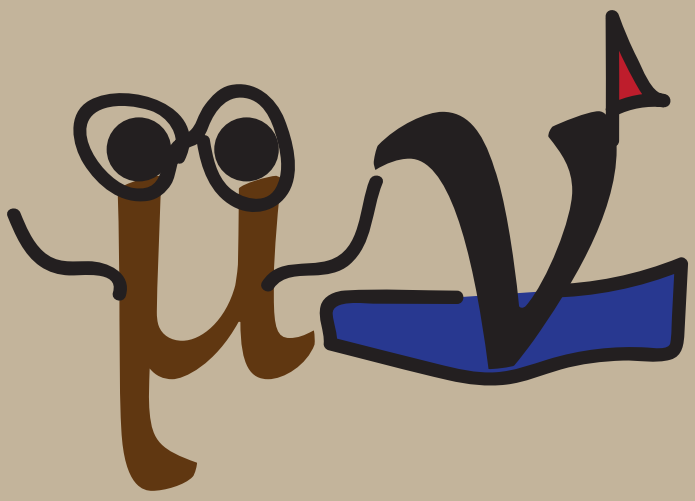
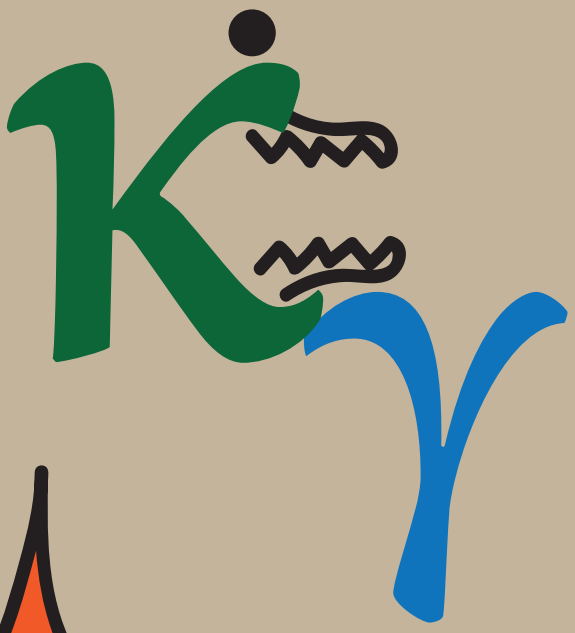
Διάκριση συμφώνων – Ειδικό πρόγραμμα οπτικής και ακουστικής αντίληψης

Ειδικά διαμορφωμένο για μαθητές
με δυσλεξία και για δίγλωσσους

my - book.gr

Η συγγραφική ομάδα του my-book.gr

Περιεχόμενα

Θεωρητικό υπόβαθρο 4
Διάκριση β – φ 7
Διάκριση β – θ 18
Διάκριση β – δ 29
Διάκριση δ – θ 40
Διάκριση φ – θ 51
Διάκριση κ – χ 63
Διάκριση γ – χ 74
Διάκριση π – τ 85
Διάκριση λ – ρ 96
Διάκριση μ – ν 107
Διάκριση ζ – ξ 118
Διάκριση σ – ζ 129
Διάκριση ψ – φ 140
Διάκριση σ – ξ 151
Διάκριση ψ – ξ 162
Διάκριση β – δ – θ 173
Διάκριση β – δ – φ 180
Διάκριση κ – γ – χ 187
Διάκριση κ – π – τ 194
Διάκριση λ – ρ – μ 201
Διάκριση σ – ζ – ξ 208
Διάκριση σ – ξ – ψ 215
Παράρτημα 222

© copyright www.my-book.gr

Θεωρητικό υπόβαθρο

Δυσκολία στην ανάγνωση ή δυσαναγνωσία;

Η κατάκτηση του μηχανισμού της ανάγνωσης και της δεξιότητας της αναγνωστικής ικανότητας δεν αναπτύσσεται και δεν εξελίσσεται με τον ίδιο ρυθμό και στον ίδιο βαθμό σε όλα τα παιδιά. Το κάθε παιδί ακολουθεί τους δικούς του αναπτυξιακούς ρυθμούς. Πολλά παιδιά, ωστόσο, δυσκολεύονται αρκετά να την κατακτήσουν στην Α΄ Δημοτικού και δεν αποκτούν καλό αναγνωστικό ρυθμό στις επόμενες σχολικές τάξεις.

Η δυσκολία στην ανάγνωση σχετίζεται κυρίως με την ύπαρξη προβλημάτων στη γλωσσική επεξεργασία. Η ελλειμματική φωνολογική επίγνωση δυσκολεύει την αποθήκευση, την ανάκληση και την επεξεργασία των λέξεων ως συνόλων και θεωρείται ο πιο ισχυρός παράγοντας πρόβλεψης των αναγνωστικών δυσκολιών.

Στη συνέχεια παρουσιάζονται τα βασικά χαρακτηριστικά ενός παιδιού με αναγνωστικές δυσκολίες:

- Μπερδεύει τη σειρά του κειμένου.
- Αγνοεί τα σημεία στίξης και δεν τονίζει σωστά τις λέξεις.
- Διαβάζει λάθος τις λέξεις, παραλείπει γράμματα ή συλλαβές.
- Δε χρωματίζει τον λόγο του ανάλογα με το είδος του κειμένου.
- Δυσκολεύεται στην αποκωδικοποίηση των δίψηφων συμφώνων (τζ, γκ, ντ, τσ…)
- Ο χρόνος ανάγνωσης είναι μακρύς.
- Κομπιάζει κατά την ανάγνωση.
- Διαβάζει λάθος ακόμα και λέξεις που επαναλαμβάνονται συχνά μέσα σε ένα κείμενο ή έχει συναντήσει στο παρελθόν.
- Δυσκολεύεται να εντοπίσει την κεντρική ιδέα του κειμένου και να διαμορφώσει άποψη γι᾽ αυτό που διάβασε.

Θα πρέπει να σημειωθεί ότι τα παραπάνω χαρακτηριστικά δεν αποτελούν διαγνωστικά κριτήρια. Σε περίπτωση που το παιδί παρουσιάζει έντονες αναγνωστικές δυσκολίες για μεγάλο χρονικό διάστημα, καλό είναι να γίνει έγκυρη αξιολόγηση από κάποιον ειδικό. Με τη σωστή και εξατομικευμένη εκπαιδευτική παρέμβαση μπορούν να αντιμετωπιστούν σε ικανοποιητικό βαθμό οι αναγνωστικές δυσκολίες του παιδιού.

Η θεώρηση που επικρατούσε μέχρι τις αρχές της δεκαετίας του ’60 σχετικά με τη μελέτη της αναγνωστικής λειτουργίας ήταν κυρίως η μελέτη του αποτελέσματος της ανάγνωσης, δηλαδή η αποτελεσματικότητα των προγραμμάτων και μεθόδων διδασκαλίας της ανάγνωσης. Μια τέτοια θεώρηση, όμως, δεν μπορεί να δώσει

© copyright www.my-book.gr

Ανάγνωση σε επίπεδο κειμένου

9) Διάβασε το κείμενο και απάντησε στις ερωτήσεις.

Η Βάσω και η Φανή είναι πολύ καλές φίλες και πάντα βγαίνουν μαζί. Τις περισσότερες φορές φορούν τα ίδια φορέματα και βάζουν τα ίδια κοκαλάκια. Θα ήθελαν πολύ να είναι αδερφές και να βρίσκονται στο ίδιο σπίτι.

- Ποιες είναι καλές φίλες;

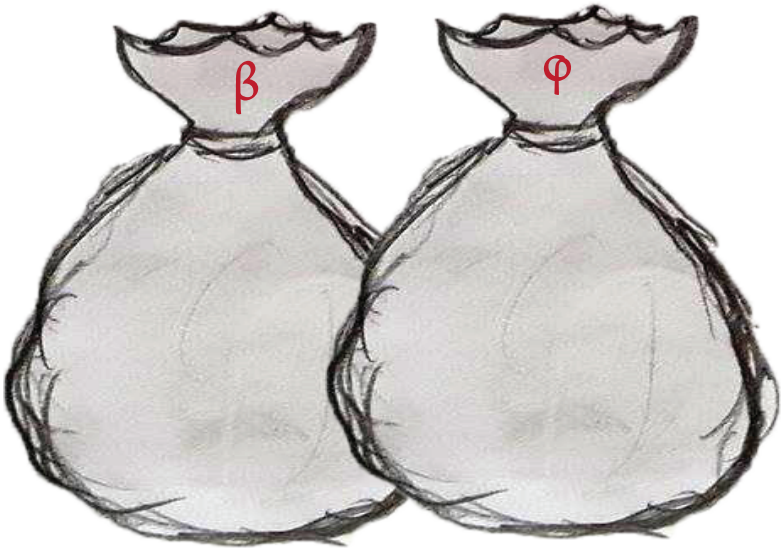
- Τι φορούν και τι βάζουν ίδιο;

- Τι θα ήθελαν να είναι;

Οπτική διάκριση

10) Βάλε τις λέξεις στο σωστό σακούλι.

φαρέτρα, βαρέλι, βόδι, φυλακή, βούτυρο, φρούριο, φαγητό, βορράς, βότσαλο, φράχτης

© copyright www.my-book.gr

Διάκριση β – θ

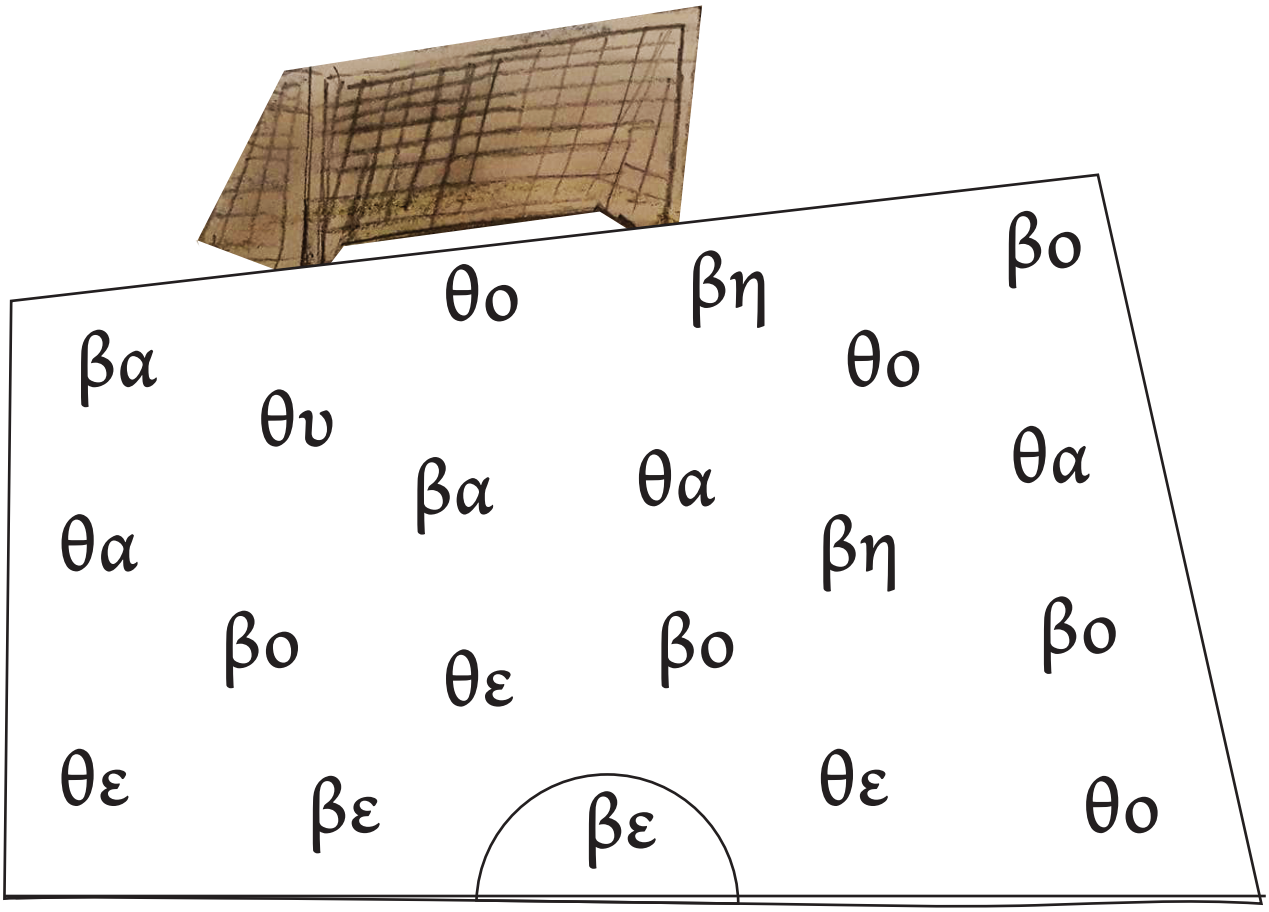
Οπτικοποίηση

β – θ

Δραστηριότητες γενίκευσης

Οπτική επεξεργασία

1) Κύκλωσε με κόκκινο τις φωνούλες του «θ» και με πράσινο τις φωνούλες του «β».

© copyright www.my-book.gr

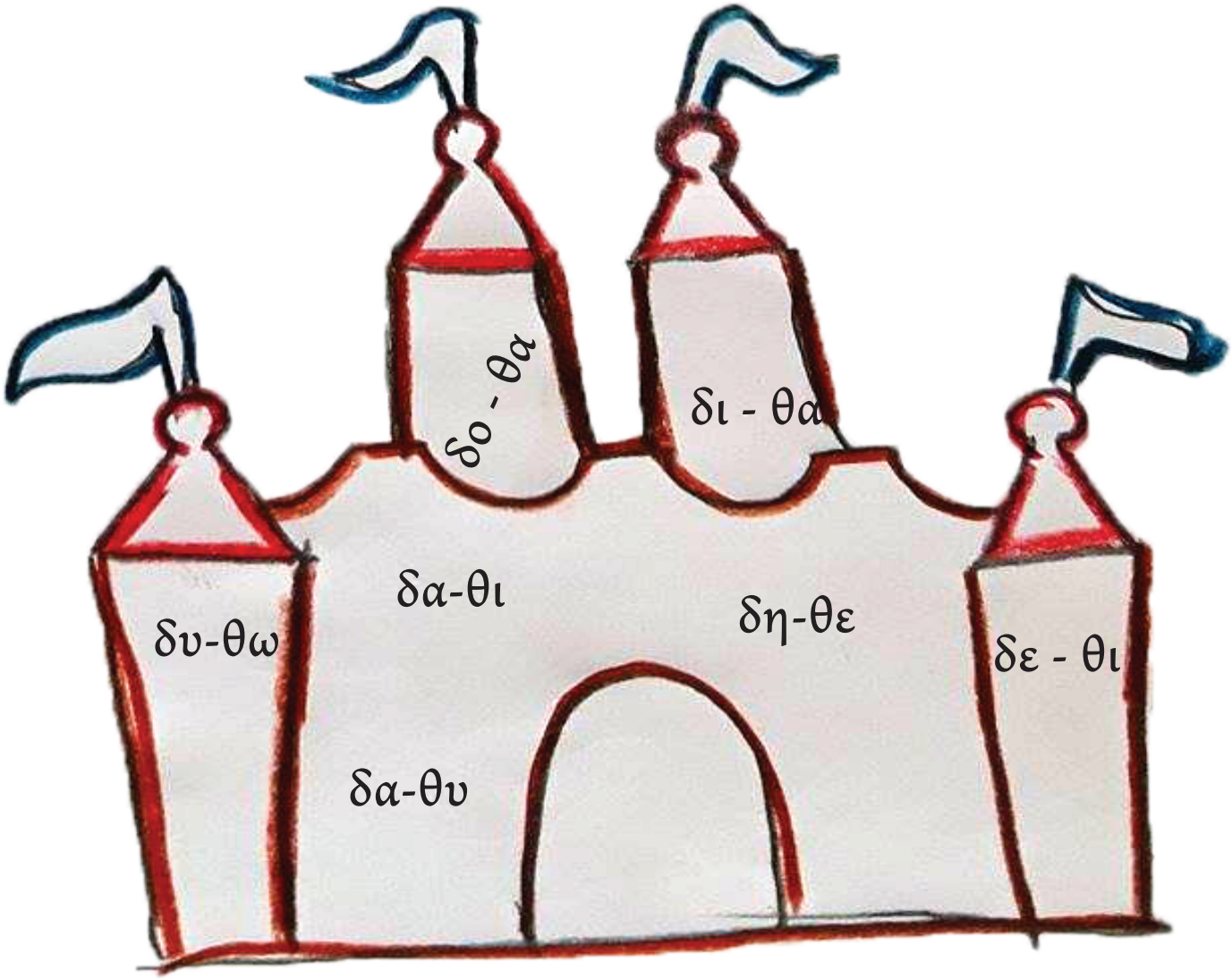
Ανάγνωση κατά ζεύγη με ίδιο φωνήεν

2) Διάβασε τα ζευγάρια.

θα – δα	θι – δι
θε – δε	δου – θου
δυ – θυ	θο – δο
θω – δω	δη – θη

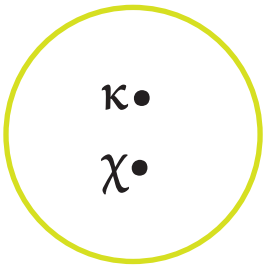
Ανάγνωση κατά ζεύγη με διαφορετικό φωνήεν

3) Διάβασε τα ζευγάρια.

© copyright www.my-book.gr

11) Βρες και ένωσε με το σωστό.

- ____ όσκινο
- ____ ουβέρτα
- ____ άρτης
- ____ ρωματίζω

12) Βάζω σε κύκλο τα κε.

κακεχοχαχεκακεχεκοκαχικεκεχιχηκεχοχεκεχακιχεκαχοκεχηκε

13) Πόσες φορές είναι γραμμένη η συλλαβή χα;

χακικαχακοχιχηχακοχακαχακεχοχακιχοχηκηκαχοχικυκεχεχακυ

Γραφή σε επίπεδο λέξης

14) Συμπλήρωσε τα κενά ώστε να σχηματίζονται σωστές λέξεις.

____ αρέκλα
____ άρακας
____ αμηλά
____ αμήλα

____ ουμπί
____ ρώμα
____ ρασί
____ έρατα

© copyright www.my-book.gr

Προαναγνωστικές δεξιότητες

ΟΠΤΙΚΗ ΔΙΑΚΡΙΣΗ

Φωνημάτων
Συλλαβών
Λέξεων

Βασικές δεξιότητες ανάπτυξης
γραφής & ανάγνωσης

my - book.gr

Η συγγραφική ομάδα του my-book.gr

Περιεχόμενα

Θεωρητικό Υπόβαθρο.....4
Επίπεδο φωνημάτων.....9
Ζευγάρια Φωνημάτων.....33
Επίπεδο συλλαβών.....43
Ζευγάρια Συλλαβών.....162
Επίπεδο λέξεων.....173
Δισύλλαβες.....173
Τρισύλλαβες.....192
Λέξεις με συμφωνικά συμπλέγματα.....211

© copyright www.my-book.gr

Θεωρητικό υπόβαθρο

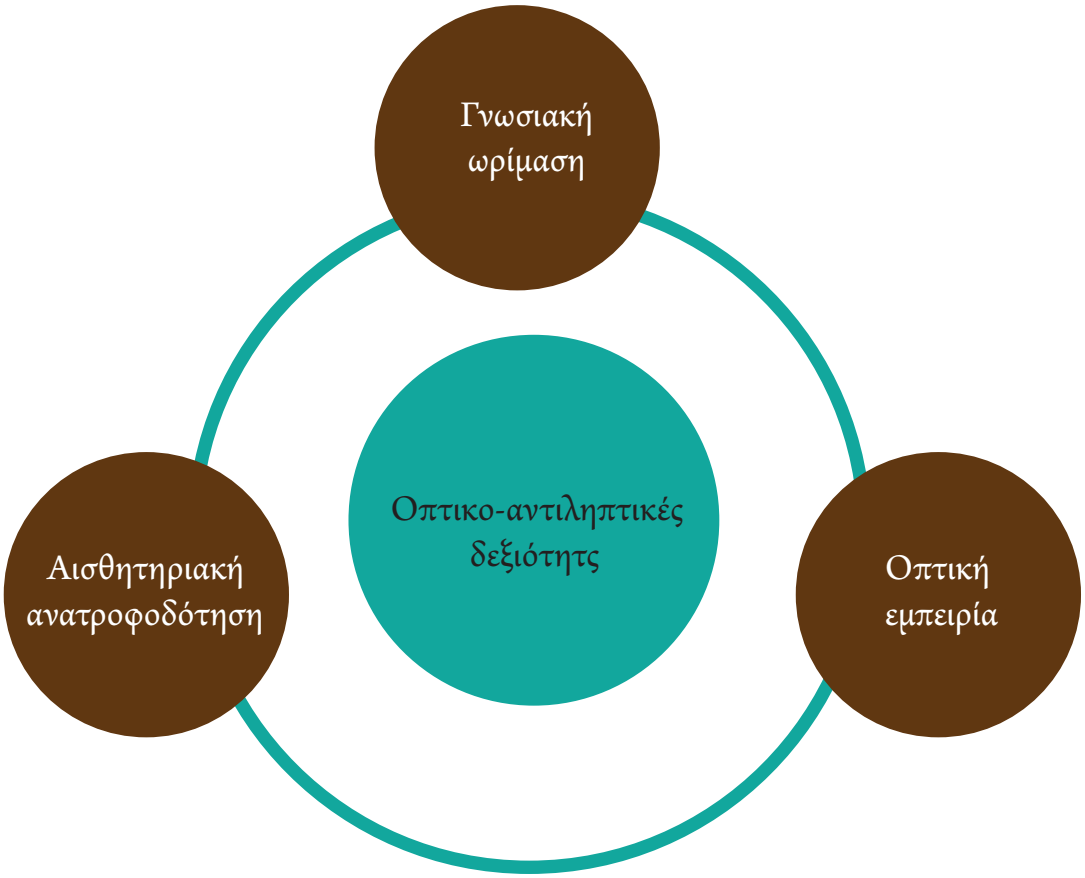
Εισαγωγή

Η Οπτική διάκριση αποτελεί μέρος του υλικού Προαναγνωστικές Δεξιότητες. Σκοπός της σειράς είναι να βοηθήσει τα παιδιά να καλλιεργήσουν μερικές δεξιότητες που θεωρούνται σημαντικές στην εκμάθηση της ανάγνωσης. Η σειρά αποτελείται από τα εξής βιβλία:

- Αντίληψη σχημάτων
- Αντίληψη μεγέθους
- Χρονικός προσανατολισμός
- Χωρικός προσανατολισμός
- Οπτική διάκριση
- Οπτική/Ακουστική αντίληψη
- Οπτική/Ακουστική μνήμη
- Οπτική ολοκλήρωση
- Οπτικοκινητική συνεργασία
- Λογική σκέψη

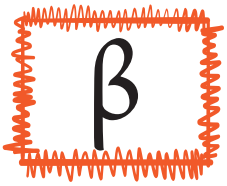
Οπτική Αντίληψη

Οπτική αντίληψη ορίζεται ως μια ανώτερη πνευματική διαδικασία που συνδέεται με την ικανότητα του ανθρώπου να ερμηνεύει αυτά που **βλέπει και να θέτει την ερμηνεία** αυτή σε πρακτική εφαρμογή. Η διαδικασία της ερμηνείας είναι αυτή που εμπεριέχει γνωστικές λειτουργίες και δίνει νόημα στο οπτικό ερέθισμα.

© copyright www.my-book.gr

Επισήμανση: Ψάξε να βρεις το φώνημα: **β**.

β	φ	β	ν	μ	π
ρ	γ	τ	η	κ	β
ε	β	φ	γ	n	ι
ρ	γ	λ	π	β	χ
ψ	ζ	ω	β	ρ	τ
ρ	β	n	ζ	ν	μ
ε	φ	γ	ρ	τ	n
β	σ	ψ	φ	ω	β
η	β	τ	η	ξ	λ
κ	λ	π	τ	β	ρ

© copyright www.my-book.gr

Ζευγάρια Φωνημάτων

Επισήμανση: Ψάξε να βρεις τα ζευγάρια: **β – π.**

β – π

φ – π	π – θ	μ – ν	α – π	μ – ν
κ – λ	ε – π	π – δ	β – π	β – π
β – π	μ – ν	σ – β	π – δ	φ – π
ω – β	β – π	π – θ	ω – β	ρ – ξ
π – δ	λ – β	μ – ν	φ – π	α – π
π – θ	α – π	β – π	β – τ	π – θ
μ – ν	ω – β	τ – π	φ – γ	ω – β
π – δ	μ – ν	ε – π	β – π	β – π
β – π	χ – β	μ – ν	π – δ	μ – ν
α – π	μ – ν	φ – π	β – π	α – π

© copyright www.my-book.gr

Επισήμανση: Κύκλωσε ό,τι είναι διαφορετικό σε κάθε ζευγάρι.

ο η ξ κ 3 ρ	ο ι ξ κ ε ρ
γ δ 9 γ λ τ	γ δ θ γ λ τ
ε π σ α Σ κ	ε Π σ α σ κ
δ φ Γ ι α Χ	δ φ Τ ι α Χ
ψ Ψ φ α Λ 0	ψ Φ φ α Λ ο
σ ξ κ λ θ Θ	σ 9 κ λ θ Θ
ρ η Φ 1 Τ 6	ρ η φ Ι Τ 6

© copyright www.my-book.gr

Επισήμανση: Ψάξε να βρεις τα ζευγάρια: **πι – κε**.

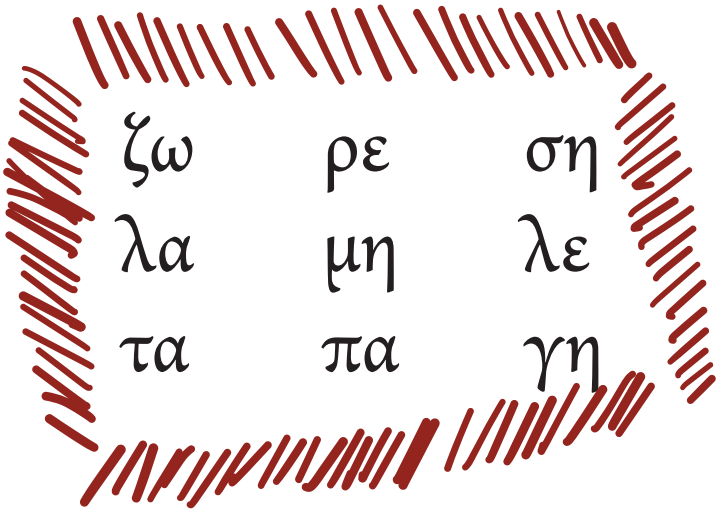

πι – κε	κα – θο	μι – θο	θο – κα	λα – θο
κα - μι	μι – θο	πι – κε	φα – νο	πι - λο
μι – θο	πι - κε	λα – θο	ρυ – πο	κα – θο
κα – θο	θο – κα	μι - θο	πι – κε	ψο - σε
πι - κε	φα – νο	θο – κα	μι – θο	λε – μι
σε – κο	μι – θο	πι – κε	φα – νο	κα – θο
μι – θο	φα - νο	πι - κε	θο – κα	μο - τη
θο – κα	λε – μι	φα – νο	λα – θο	μι – θο
κα – θο	θο – κα	πι - λο	φα - νο	μι – θο
σα - φη	πι – κε	μι – θο	κα – θο	θο – κα

© copyright www.my-book.gr

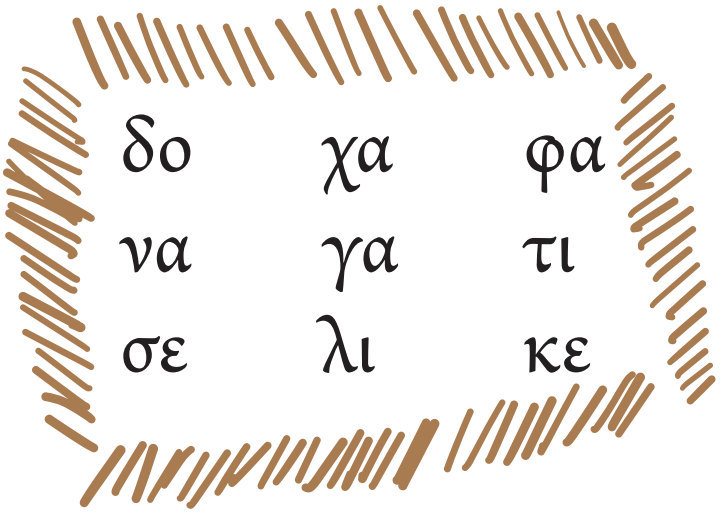
Επισήμανση: Διαβάζεις και ψάχνεις τη συλλαβή στόχο.

τα
ρε
μη
λε
ζω

Επισήμανση: Διαβάζεις και ψάχνεις τη συλλαβή στόχο.

χα
σε
λι
δο
τι

© copyright www.my-book.gr

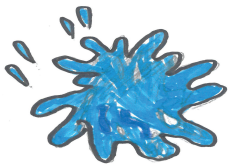
Εικονόλεξο

Επισήμανση: Βρες τις λέξεις στο κρυπτόλεξο. Οι εικόνες θα σε βοηθήσουν.

Κ	Ε	Ρ	Τ	Τ	Υ	Ρ	Ι	Η	Β
Π	Θ	Α	Α	Κ	Η	Τ	Φ	Λ	Φ
Ο	Υ	Υ	Σ	Ο	Π	Ι	Τ	Α	Γ
Λ	Τ	Γ	Χ	Λ	Α	Λ	Ε	Δ	Δ
Η	Ρ	Ο	Ζ	Λ	Ε	Κ	Ρ	Ι	Ν
Ε	Γ	Ρ	Ξ	Α	Δ	Π	Δ	Ψ	Ε
Α	Φ	Ε	Θ	Η	Κ	Η	Σ	Δ	Ρ
Ο	Γ	Ι	Δ	Α	Σ	Ε	Α	Ε	Ο

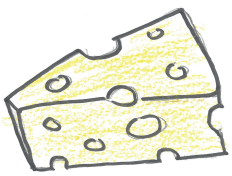

© copyright www.my-book.gr

Επισήμανση: Ψάξε να βρεις τα ζευγάρια: **πιλάφι – φυλακή.**

πιλάφι – φυλακή

πιλάφι – φυλακή	πιλάφι – σημείο	σεντόνι – πατίνι
πιλάφι – σημείο	σημάδι – πισίνα	πιλάφι – φυλακή
σημάδι – πισίνα	παγίδα – σανίδα	σαλόνι – πηγάδι
παγίδα – σανίδα	σεντόνι – πατίνι	πιλάφι – φυλακή
σημάδι – πισίνα	πιλάφι – σημείο	σημάδι – πισίνα

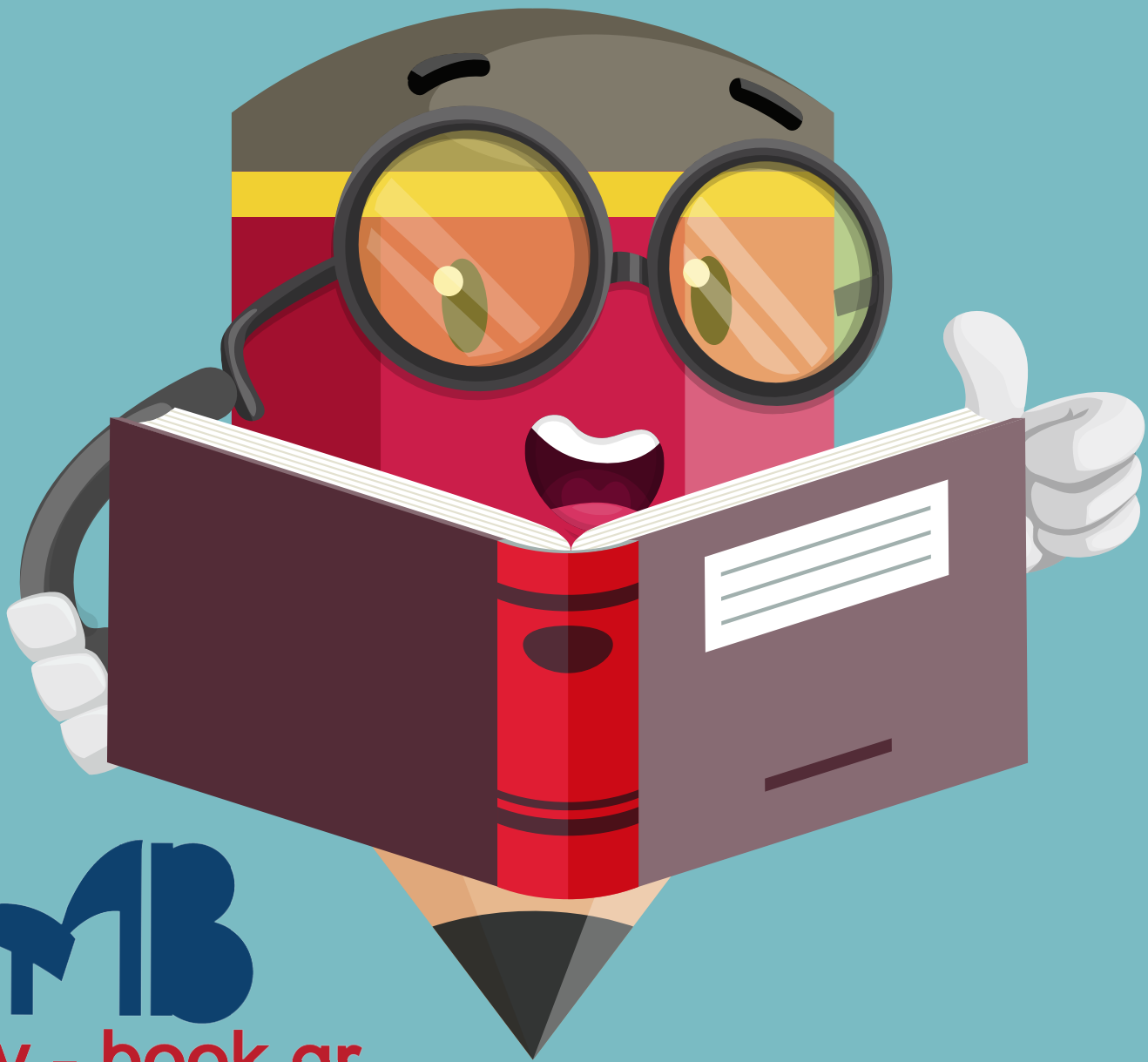
σημάδι – πισίνα	παγίδα – σανίδα
σεντόνι – πατίνι	πιλάφι – φυλακή
σημάδι – πισίνα	πατάρι – σαρώνω
πιλάφι – φυλακή	σημάδι – πισίνα
πιλάφι – φυλακή	σαλόνι – πηγάδι

© copyright www.my-book.gr

Σειρά Αλφαβητισμού
Τμήματα Ένταξης & Προγράμματα Παρέμβασης

Μαθαίνω να γράφω και να διαβάζω λέξεις

Τεύχος Β΄

my - book.gr

Η συγγραφική ομάδα του my-book.gr

Περιεχόμενα

Θεωρητικό Υπόβαθρο.....5
Αναγνωστική ικανότητα.....13
Δισύλλαβες λέξεις με το φώνημα β.....13
Δισύλλαβες λέξεις με το φώνημα γ.....16
Δισύλλαβες λέξεις με το φώνημα δ.....17
Δισύλλαβες λέξεις με το φώνημα ζ.....19
Δισύλλαβες λέξεις με το φώνημα θ.....21
Δισύλλαβες λέξεις με το φώνημα κ.....23
Δισύλλαβες λέξεις με το φώνημα λ.....25
Δισύλλαβες λέξεις με το φώνημα μ.....27
Δισύλλαβες λέξεις με το φώνημα ν.....29
Δισύλλαβες λέξεις με το φώνημα ξ.....31
Δισύλλαβες λέξεις με το φώνημα π.....33
Δισύλλαβες λέξεις με το φώνημα ρ.....35
Δισύλλαβες λέξεις με το φώνημα σ.....37
Δισύλλαβες λέξεις με το φώνημα τ.....39
Δισύλλαβες λέξεις με το φώνημα φ.....41
Δισύλλαβες λέξεις με το φώνημα χ.....43
Δισύλλαβες λέξεις με το φώνημα ψ.....45
Τρισύλλαβες λέξεις με το φώνημα β.....47
Τρισύλλαβες λέξεις με το φώνημα γ.....49
Τρισύλλαβες λέξεις με το φώνημα δ.....51
Τρισύλλαβες λέξεις με το φώνημα ζ.....53
Τρισύλλαβες λέξεις με το φώνημα θ.....55
Τρισύλλαβες λέξεις με το φώνημα κ.....57
Τρισύλλαβες λέξεις με το φώνημα λ.....59
Τρισύλλαβες λέξεις με το φώνημα μ.....61
Τρισύλλαβες λέξεις με το φώνημα ν.....63
Τρισύλλαβες λέξεις με το φώνημα ξ.....65
Τρισύλλαβες λέξεις με το φώνημα π.....67
Τρισύλλαβες λέξεις με το φώνημα ρ.....69
Τρισύλλαβες λέξεις με το φώνημα σ.....71
Τρισύλλαβες λέξεις με το φώνημα τ.....73
Τρισύλλαβες λέξεις με το φώνημα φ.....75
Τρισύλλαβες λέξεις με το φώνημα χ.....77
Τρισύλλαβες λέξεις με το φώνημα ψ.....79
Επίγνωση της λέξης «και».....81

© copyright www.my-book.gr

Επίγνωση της λέξης «είναι».....83
Επίγνωση της λέξης «έχω».....85
Αναλυτικοσυνθετική μέθοδος δισύλλαβων και τρισύλλαβων λέξεων.....87
Γραφή λέξεων.....92
Οπτική αναγνώριση.....103
Ακουστική διάκριση.....107
Παράρτημα.....114

© copyright www.my-book.gr

Θεωρητικό υπόβαθρο

Περίληψη

Το υλικό διαμορφώθηκε για να ενισχύσει τις αναγνωστικές δεξιότητες σε μαθητές με δυσκολίες μάθησης και αναπτυξιακές δυσκολίες. Αποτελεί μέρος του ολοκληρωμένου προγράμματος αλφαβητισμού και αφορά την επίγνωση της δομής της λέξης σε όλα τα φωνολογικά επίπεδα. Η μεθοδολογία του προγράμματος είναι εξειδικευμένη και έχει ενσωματώσει μεθόδους αναγνωστικής ικανότητας. Η δομή του προγράμματος βασίζεται σε διαβαθμισμένη αναγνωστική αποκωδικοποίηση των λέξεων από επίπεδο συλλαβών σε επίπεδα πολυσύλλαβων λέξεων. Συμπερασματικά, το υλικό είναι ειδικά διαμορφωμένο για μαθητές με δυσκολίες μάθησης και λειτουργεί ενισχυτικά στην αναγνωστική ικανότητα.

Εισαγωγή

Προσδιορίζοντας την έννοια

Η επιστημονική βιβλιογραφία αναφέρει ότι η ανάγνωση αποτελείται από τα εξής χαρακτηριστικά:

- δεν αποτελεί εγγενή δεξιότητα,
- δεν έχει βιολογική βάση, όπως η βάδιση,
- αποτελείται από μία σειρά συγκεκριμένων σταδίων, από όπου διέρχονται όλα τα παιδιά.

Η Τζιβινίκου (2015) υπογραμμίζει ότι τα στάδια κατάκτησης του μηχανισμού της ανάγνωσης είναι:

√ συγκεκριμένα
√ εμφανή
√ διακριτά.

Επισημαίνεται ότι όλα τα παιδιά διέρχονται από τα ίδια στάδια με διαφορετικό ρυθμό και με διαφορετική διάρκεια. Οι ερευνητές αναφέρουν, επίσης, ότι η διαδικασία κατάκτησης του μηχανισμού της ανάγνωσης επηρεάζεται σημαντικά από την ποιότητα και τη διαδικασία της διδασκαλίας του παιδιού (Seymour & Elder, 1986).

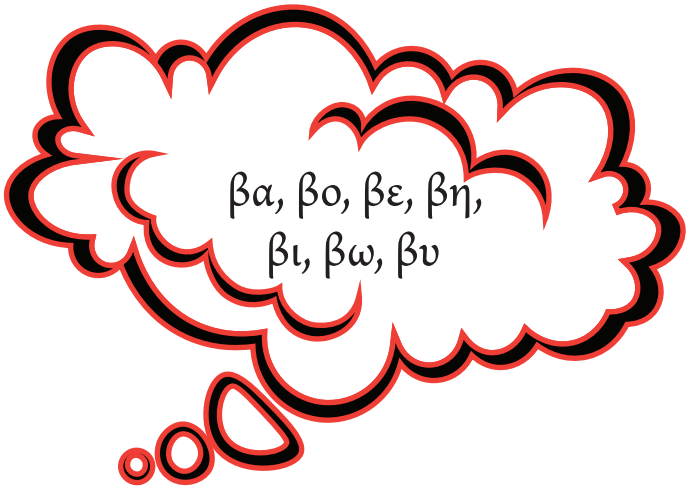
Ορισμός Ανάγνωσης

Η ανάγνωση είναι η μεταφορά ενός κώδικα συμβόλων (γραφημάτων) σε έναν κώδικα ήχων (φωνημάτων).

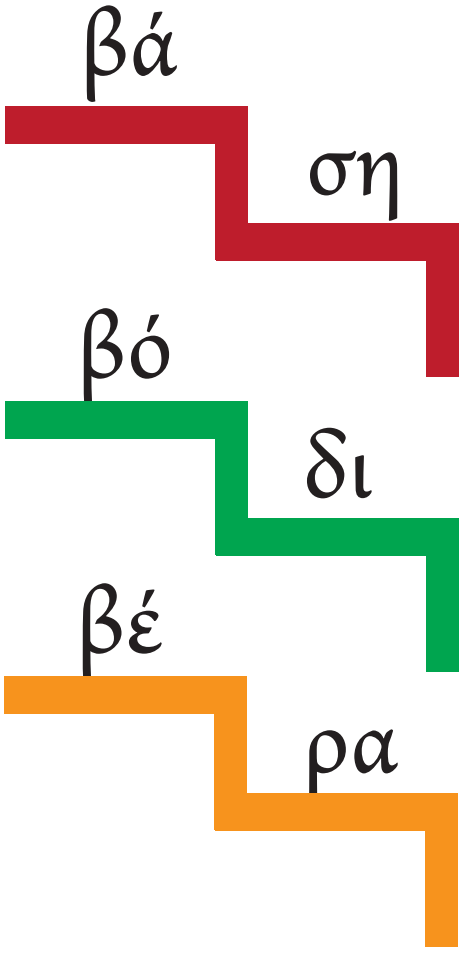
Βασικό και απαραίτητο συστατικό της ανάγνωσης είναι η αποκωδικοποίηση που αποτελεί την πρώτη γνωστική λειτουργία της ανάγνωσης.

© copyright www.my-book.gr

Αναγνωστική ικανότητα
Δισύλλαβες λέξεις με το φώνημα β

Επισήμανση: Κατεβαίνεις τα σκαλιά και διαβάζεις τις λέξεις.

© copyright www.my-book.gr

Επισήμανση: Συμπληρώνω τη λέξη **είναι** και διαβάζω δυνατά.

- Το παγωτό _____ πολύ κρύο.
- Το βιβλίο _____ από δέρμα.
- Το άλογο _____ άσπρο.

Επισήμανση: Ψάχνεις και κυκλώνεις τη λέξη **είναι**.

είναι

είνι είναι είνα

Το αγγούρι είναι ένα νόστιμο λαχανικό.

Τα καρότα είναι πορτοκαλί.

Ανάλυση

είναι

ε	ί	ν	α	ι

Σύνθεση

είναι				
ε				
		ν		
				ι

© copyright www.my-book.gr

Επίγνωση της λέξης «έχω»

εχώ

έ _ _

_ _ _

_ _ _

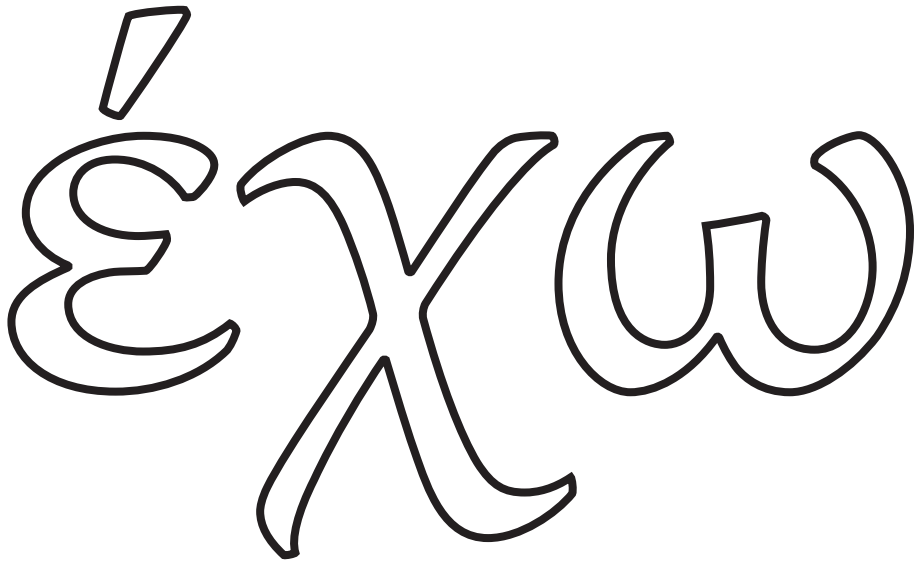
_ _ _

Οπτική διάκριση

Επισήμανση: Κύκλωσε το **έχω.**

έχω, χώε, άχε, άχω, έχω
ώχε, έχω, έχω, ήχω, όχω

Επισήμανση: Χρωματίζω τη λέξη **έχω**.

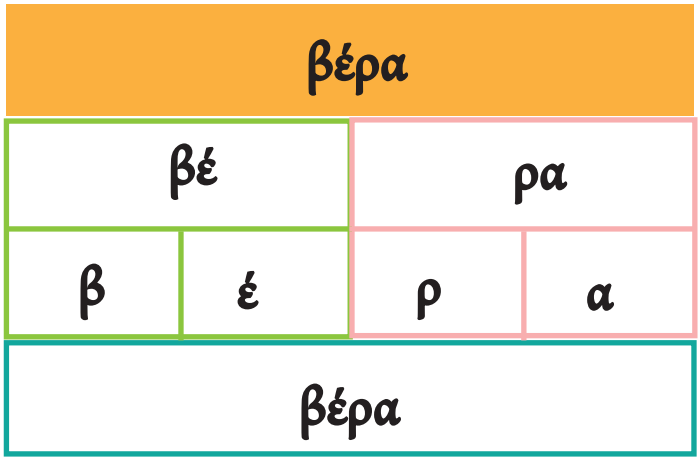

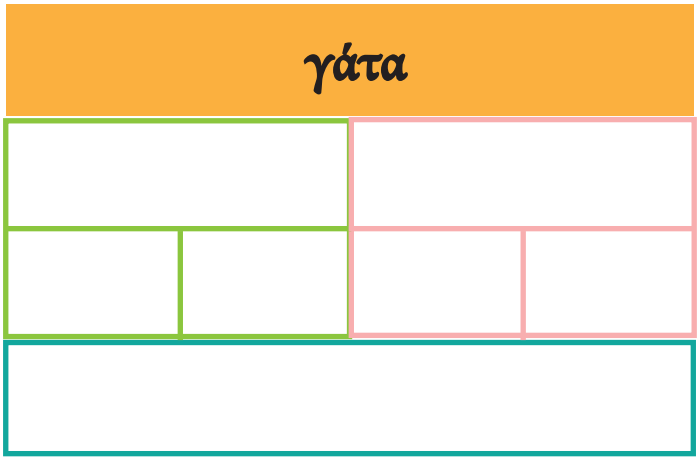
© copyright www.my-book.gr

Αναλυτικοσυνθετική μέθοδος δισύλλαβων και τρισύλλαβων λέξεων

Επισήμανση: Συμπληρώνεις ό,τι λείπει όπως στη μοντελοποίηση.

Μοντελοποίηση

© copyright www.my-book.gr

Επισήμανση: Ακούω το ποίημα και συμπληρώνω τη λέξη που περιγράφει.

Στρογγυλό είναι κυλάει
και τα παιδιά όλα συναρπάζει!
Από «τ» ξεκινά τι είναι;

.....

Βόλτα πάει στη λίμνη.
Ήχους βγάζει και φωνάζει,
από «π» ξεκινάει, τι είναι;

.....

Πέρα κάνει τον γιατρό,
φρούτο είναι υγιεινό.
Από «μ» ξεκινάει, τι είναι;

.....

Γυρίζει και είναι στρογγυλή
και το αυτοκίνητο μετακινεί.
Από «ρ» ξεκινάει, τι είναι;

.....

© copyright www.my-book.gr

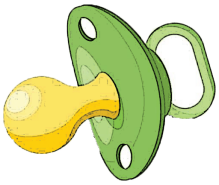
Οπτική αναγνώριση

Επισήμανση: Ένωσε τις εικόνες με τις λέξεις που τις περιγράφουν.

- πιπίλα
- ένα
- παπί
- Λέλα
- πατάτα
- έλατο
- τόπι
- δάσος
- ξύλο
- τυρί

© copyright www.my-book.gr